

Polacy o NATO i ewentualnej budowie przez kraje UE wspólnych sił zbrojnych

Opracowała
Barbara Badora

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Członkostwo Polski w NATO popiera 89% dorosłych Polaków, 4% deklaruje obojętność, a 2% jest przeciw.
- Większość (61%) badanych jest zdania, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, ale tylko 11% stanowi zdanie zdecydowane o tym przekonaniu. Natomiast 28% pytanych uważa, że takiej pewności mieć obecnie nie można. W porównaniu z lutym ub.r. postrzegana pewność Sojuszu Północnoatlantyckiego znacząco się zmniejszyła – o 18 punktów procentowych ubyło przekonanych, że obecnie Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, a o 12 punktów przybyło twierdzących, że takiej pewności mieć nie można. Ponadto o 6 punktów procentowych zwiększyła się grupa badanych, którzy nie potrafili zająć stanowiska w tej kwestii (obecnie 12%).
- Niemal trzy czwarte badanych (73%) akceptuje pomysł budowy przez kraje Unii Europejskiej wspólnych sił zbrojnych, a przeciwny temu jest mniej niż co piąty (19%). Brak zdania w tej kwestii zadeklarowało 7% respondentów, a jeden na stu (1%) odmówił odpowiedzi.

SPIS TREŚCI

Poparcie dla członkostwa Polski w NATO	1
Postrzeżenie pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego	5
Stosunek do ewentualnej budowy wspólnych sił zbrojnych przez kraje Unii Europejskiej.....	9

W marcu¹, w 26. rocznicę przystąpienia Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego, zapytaliśmy Polaków o ich osobisty stosunek do członkostwa Polski w NATO, poczucie pewności wsparcia ze strony sojuszników w przypadku zagrożenia polskich granic oraz stosunek do ewentualnej budowy wspólnych sił zbrojnych przez kraje Unii Europejskiej.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W NATO

W marcu 89% dorosłych Polaków zadeklarowało poparcie dla przynależności Polski do NATO. Od 1999 roku przynależność Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego popierała zdecydowana większość Polaków (zob. rysunek 1). Agresywne działania Rosji w stosunku do Ukrainy są jednak czynnikiem wyraźnie wzmacniającym społeczne poparcie dla przynależności Polski do NATO. Znacząco wyższy jego poziom notujemy od kwietnia 2014 roku, kiedy to po „referendum” na Krymie i aneksji tego półwyspu przez Federację Rosyjską grupa popierających przynależność Polski do tego sojuszu zwiększyła się – w stosunku do wcześniejszego, lutowego pomiaru z tamtego roku – aż o 19 punktów procentowych. Jednocześnie zaś o 16 punktów zmniejszył się wówczas odsetek osób twierdzących, że jest im obojętne, czy nasz kraj jest członkiem NATO czy też nie². Wzrost poparcia dla członkostwa w NATO zarejestrowaliśmy w 2014 roku jeszcze przed atakami prorosyjskich separatystów na wschodzie Ukrainy i przed eskalacją przemocy w tym regionie. W marcu 2022 roku³, w pierwszych dniach po rozpoczęciu zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę, pronatowskie postawy

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (419) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 6 do 16 marca 2025 roku na próbie liczącej 1047 osób (w tym: 62,3% metodą CAPI, 23,6% – CATI i 14,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

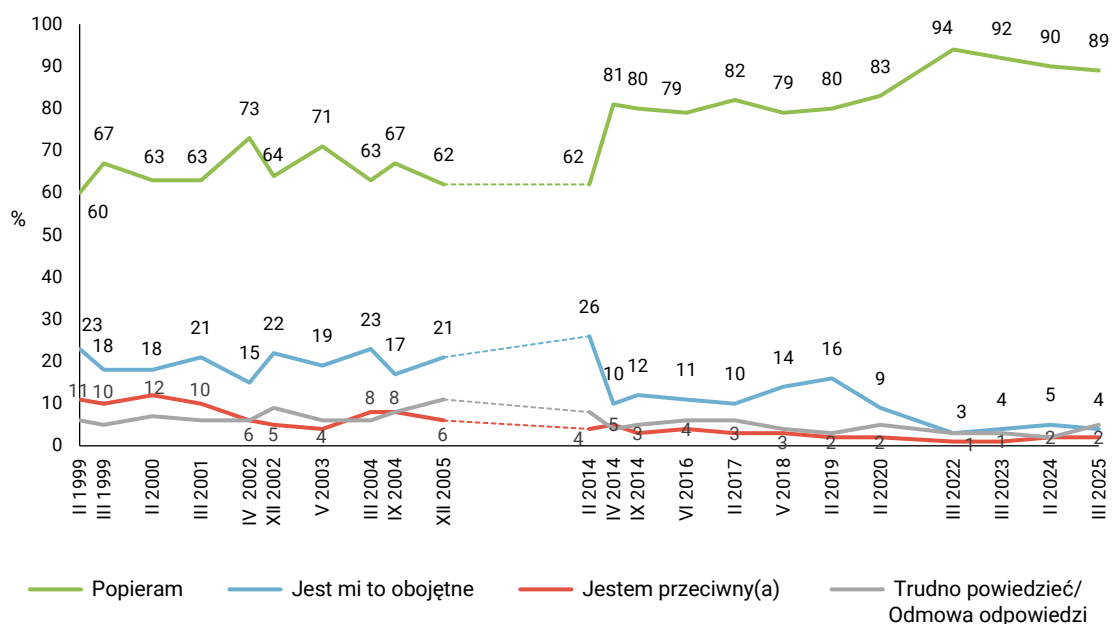
² Zob. komunikat CBOS „Polacy o bezpieczeństwie narodowym i NATO”, kwiecień 2014 (oprac. K. Kowalczyk).

³ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do NATO i obecności wojsk sojusznicych w Polsce”, marzec 2022 (oprac. B. Badora).

w polskim społeczeństwie jeszcze bardziej się umocniły i poparcie dla członkostwa w Sojuszu Północnoatlantyckim osiągnęło rekordowy poziom – przynależność Polski do NATO popierało 94% ankietowanych, przy czym aż 75% stanowili zdecydowani zwolennicy członkostwa, a zaledwie 0,5% – przeciwnicy, natomiast 3% deklarowało obojętność. W marcu 2022 roku, w porównaniu z poprzednim pomiarem z lutego 2020 roku, zwolenników członkostwa Polski w NATO przybyło łącznie o 11 punktów procentowych, ale znaczący wzrost poparcia wyraził się też w tym, że o 22 punkty procentowe przybyło jego zdecydowanych zwolenników (zob. rysunek 2), ponadto wyraźnie (o 6 punktów) spadł odsetek respondentów obojętnych oraz zmniejszyła się – i tak już marginalna – grupa przeciwników. We wcześniejszym okresie widoczne – choć nie tak duże jak w latach 2014 i 2022 – wzrosty odsetka zwolenników członkostwa Polski w NATO odnotowaliśmy w kwietniu 2002 roku (ponad pół roku po zamachu terrorystycznym na World Trade Center i uruchomieniu po raz pierwszy w historii NATO procedur związanych z art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, który głosi, że atak na dowolne państwo należące do NATO jest równoznaczny z atakiem na cały sojusz) oraz w maju 2003 roku (dwa miesiące po rozpoczęciu przez Stany Zjednoczone i koalicję sił międzynarodowych, w skład której weszła też Polska, wojny w Iraku).

CBOS

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

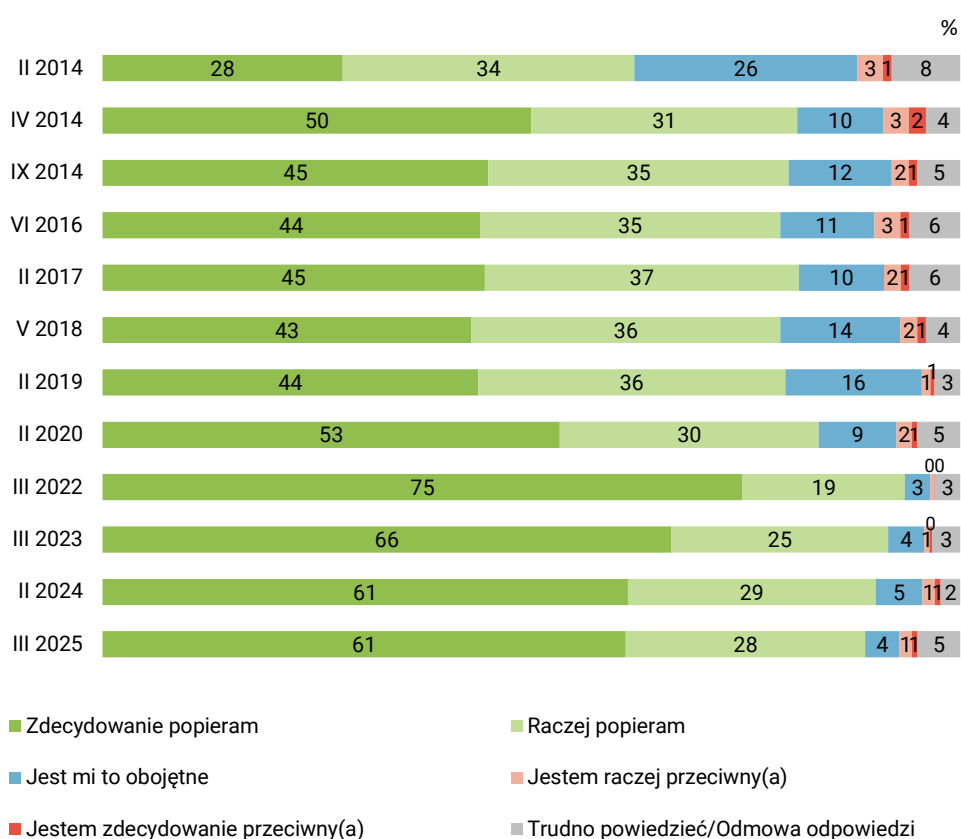
Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrążeń

W kolejnych trzech latach w porównaniu z marcem 2022 roku poparcie dla członkostwa Polski w NATO nieco się osłabiało (obecnie wyraża je 89% badanych, w stosunku do lutego 2024 roku spadek o 1 punkt procentowy i łącznie o 5 punktów procentowych mniej niż w marcu 2022 roku). Osłabienie poparcia dla członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim widoczne jest w szczególności, gdy porównamy odsetki odpowiedzi „zdecydowanie popieram” – o ile w marcu 2022 roku deklaracje takie

składało trzy czwarte badanych (75%), to od lutego 2024 roku zdecydowane poparcie utrzymuje się na poziomie 61%. Kosztem zdecydowanych zwolenników obecności Polski w NATO zwiększyła się przede wszystkim grupa raczej ją popierających (obecnie 28%, w porównaniu z lutym 2024 roku spadek o 1 punkt). Przeciwnych przynależności naszego kraju do Sojuszu Północnoatlantyckiego jest tak jak poprzednio 2% badanych, a 4% deklaruje obojętność (spadek o 1 punkt). W porównaniu z poprzednim pomiarem o 3 punkty procentowe przybyło badanych unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii (obecnie 5%).

CBOS

RYS. 2. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?

Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Obojętni wobec przynależności Polski do NATO oraz jej przeciwnicy stanowią zdecydowaną mniejszość we wszystkich analizowanych grupach demograficznych i społecznych, a dominują w nich jej zwolennicy (zob. tabelę aneksową 1).

Analizy wielozmiennowe wskazują, iż obecnie poparcie dla przynależności Polski do NATO różnicują przede wszystkim deklarowane poglądy polityczne, a znacznie mocniej niż pozostali badani popierają ją osoby deklarujące lewicowe poglądy polityczne (łącznie 96%, z czego 77% w sposób zdecydowany). Ponadprzeciętnie wysokie poparcie dla członkostwa Polski w NATO notujemy także wśród respondentów deklarujących poglądy prawicowe – łącznie za jest 95%, a 67% popiera je w sposób

zdecydowany. Nieco słabiej przynależność Polski do NATO popierają badani o poglądach centrowych (łącznie za jest 90% spośród nich), choć także w tej grupie ponad połowa (54%) jest zdecydowanie za. Wyraźnie mniejsze poparcie dla członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim notujemy natomiast w grupie badanych, którzy nie potrafią określić swoich poglądów na osi lewica–centrum–prawica – za przynależnością do sojuszu opowiada się 70% z nich, z czego tylko 37% popiera ją zdecydowanie. W tej grupie jest też najwięcej przeciwników NATO (5%) oraz osób unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii (17%).

TABELA 1

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Poglądy polityczne			
	Lewica	Centrum	Prawica	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach			
Zdecydowanie popieram	77	54	67	37
Raczej popieram	19	36	28	33
Jest mi to obojętne	2	5	2	7
Jestem raczej przeciwny(a)	1	1	1	2
Jestem zdecydowanie przeciwny(a)	0	0	0	3
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	1	4	2	17

Tak jak w poprzednich badaniach opinie w tej kwestii wyraźnie różnicuje też zainteresowanie polityką, a im jest ono większe, tym więcej zdecydowanych zwolenników członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim (od 32% wśród badanych, których polityka praktycznie nie interesuje, do 89% wśród deklarujących bardzo duże zainteresowanie). Najwięcej przeciwników członkostwa Polski w NATO notujemy wśród badanych deklarujących nikłe zainteresowanie polityką i tych, których ona praktycznie nie interesuje (po 4%). Warto też zauważyć, iż najwięcej obojętnych (11%) także jest wśród tych, których polityka praktycznie nie interesuje (zob. tabelę 2).

TABELA 2

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:				
	bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce	duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwagę nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie popieram	89	79	62	49	32
Raczej popieram	8	19	33	36	26
Jest mi to obojętne	0	0	3	7	11
Jestem raczej przeciwny(a)	1	1	0	3	1
Jestem zdecydowanie przeciwny(a)	2	0	0	1	3
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	0	1	2	4	27

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych poparcie dla członkostwa Polski w NATO najbardziej różnicuje poziom wykształcenia badanych, a im jest on wyższy, tym większy odsetek respondentów je popiera (zob. tabelę aneksową 1). Wśród osób z wyższym wykształceniem poparcie dla przynależności Polski do NATO deklaruje 93%, w tym 71% jest zdecydowanie za.

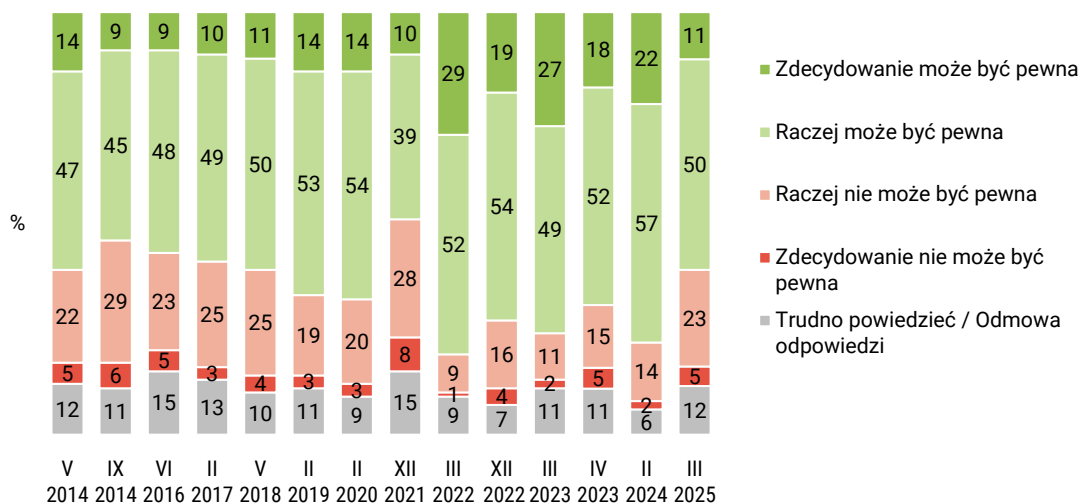
Tak jak w poprzednich badaniach więcej zwolenników obecności Polski w NATO jest wśród mężczyzn niż wśród kobiet (92% wobec 87%). Szczególnie widoczne jest to w przypadku deklaracji zdecydowanego poparcia (67% wśród mężczyzn wobec 55% wśród kobiet). Kobiety natomiast wyraźnie częściej niż mężczyźni popierają członkostwo Polski w NATO umiarkowanie (32% wobec 25%), częściej też deklarują obojętność (5% wobec 2%) lub unikają zajęcia stanowiska w tej kwestii (7% wobec 4%).

Warto ponadto zwrócić uwagę na niższy niż przeciętny poziom poparcia dla członkostwa Polski w NATO wśród badanych w wieku 18–24 lata (83%) oraz 35–44 lata (85%). W tych grupach wiekowych większe odsetki niż wśród ogółu badanych deklarują natomiast obojętność (odpowiednio 9% i 7%).

POSTRZEGANIE PEWNOŚCI SOJUSZU PÓŁNOCNOATLANTYCKIEGO

Większość (61%) badanych jest zdania, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, ale tylko 11% stanowi zdecydowanie o tym przekonani. Natomiast 28% pytanych uważa, że takiej pewności mieć obecnie nie można. W porównaniu z lutym ub.r. postrzegana pewność Sojuszu Północnoatlantyckiego znacząco się zmniejszyła – o 18 punktów procentowych ubyło przekonanych, że obecnie Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, a 12 punktów przybyło twierdzących, że takiej pewności mieć nie można (obecnie 28%). Ponadto o 6 punktów procentowych zwiększyła się grupa badanych, którzy nie potrafią zająć stanowiska w tej kwestii (obecnie 12%).

RYS. 3. Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?

Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Warto przypomnieć, iż wcześniej ze znacznie bardziej wyraźnym spadkiem poczucia pewności zaangażowania natowskich sojuszników w obronę polskich granic mieliśmy do czynienia w grudniu 2021 roku⁴, w trakcie trwania kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią.

Rekordowo wysoki odsetek (81%) przekonanych, że Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic odnotowaliśmy marcu 2022 roku⁵, czyli po rozpoczęciu zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę (kwestionował to wtedy tylko co dziesiąty badany). Wynik ten zapewne należy wiązać z wielokrotnymi zapewnieniami oficjalnych przedstawicieli innych państw Sojuszu Północnoatlantyckiego, z prezydentem Stanów Zjednoczonych Joe Bidenem na czele, że NATO będzie bronić każdego cala/centymetra terytorium należącego do państw sojuszu. Na polską opinię publiczną oddziaływało zapewne także zwiększenie obecności wojsk sojusznicznych w Polsce, które nastąpiło jeszcze przed rozpoczęciem wojny na Ukrainie. Jednak gdy 15 listopada 2022 roku upadek rakiety w miejscowości Przewodów w województwie lubelskim przy granicy z Ukrainą spowodował śmierć dwóch polskich obywateli i w mediach na nowo rozgorzały dyskusje dotyczące tego, jak na ewentualny atak na Polskę zareagowałyby pozostałe państwa NATO, to w badaniu zrealizowanym w pierwszej dekadzie grudnia 2022 roku⁶ odsetek respondentów, którzy twierdzili, że Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, spaść

⁴ Zob. komunikat CBOS „Opinia publiczna wobec kryzysu na granicy z Białorusią”, grudzień 2021 (oprac. M. Feliksiak).

⁵ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do NATO i obecności wojsk sojusznicznych w Polsce”, marzec 2022 (oprac. B. Badora).

⁶ Zob. komunikat CBOS „Polacy o wojnie na Ukrainie i zaangażowaniu NATO”, grudzień 2022 (oprac. J. Scovil).

w porównaniu z marcem o 8 punktów procentowych, przy czym odsetek zdecydowanie o tym przekonanych zmniejszył się aż o 10 punktów. Jednocześnie podwoiła się grupa uważających, że zaangażowania sojuszników nie możemy być pewni. Wynik z grudnia 2022 roku był jednak lepszy od uzyskanego w marcu br. Należy też dodać, że od marca 2022 roku do lutego 2024 roku poczucie pewności zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę granic Polski było wyższe niż rejestrowane we wcześniejszych badaniach (zob. rysunek 3).

Odnutowany obecnie spadek poczucia pewności zaangażowania państw Sojuszu Północnoatlantyckiego w ewentualną obronę polskich granic najprawdopodobniej należy wiązać z wypowiedziami przedstawicieli nowej amerykańskiej administracji, którzy często już nie potwierdzają bezwarunkowego zaangażowania w obronę sojuszników, a uzależniają ewentualną pomoc m.in. od wysokości nakładów na obronność poszczególnych państw Sojuszu.

Opinie w tej kwestii wyraźnie różnicuje ogólny stosunek do członkostwa Polski w NATO (zob. tabelę 3). Generalnie zdecydowana większość jego zwolenników bardziej lub mniej zdecydowanie wyraża pogląd, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, a im silniejsze poparcie dla członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim, tym większa pewność tego zaangażowania. Warto jednak dodać, iż nawet wśród zdecydowanych zwolenników przynależności Polski do NATO obecnie jedynie 15% wyraża zdecydowaną pewność, że w razie potrzeby sojusznicy zaangażują się w obronę naszych granic. Niemniej jednak także wśród przeciwników członkostwa Polski w NATO oraz wśród respondentów unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii więcej jest przekonanych, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, niż uważających, że takiej pewności nie ma, natomiast wśród obojętnych wobec członkostwa Polski w NATO dominują sceptycy uważający, że nie można być pewnym zaangażowania innych państw tego sojuszu w obronę granic Polski (48% w tej grupie).

TABELA 3

Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?	Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?				
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny(a)*	Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie może być pewna	15	6	3	7	4
Raczej może być pewna	52	55	24	37	17
Raczej nie może być pewna	20	28	43	15	11
Zdecydowanie nie może być pewna	5	3	5	20	6
Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	8	8	25	21	62

* Połączono odpowiedzi „Jestem raczej przeciwny(a)” i „Jestem zdecydowanie przeciwny(a)” ze względu na niewielką liczbę respondentów w próbie.

Tak jak w poprzednich badaniach opinie o ewentualnym zaangażowaniu natowskich sojuszników w obronę polskich granic związane są z deklarowanym zainteresowaniem polityką (zob. tabelę 4). Co prawda, niezależnie od stopnia tego zainteresowania, dominuje przekonanie, że w tej chwili Polska

może być pewna ich zaangażowania w ewentualną obronę swych granic, ale najczęściej taką opinię wyrażają badani deklarujący, że dość uważnie śledzą to, co się dzieje w polityce (70%). Oni też najrzadziej twierdzą, że takiej pewności nie ma (25%). Nieco bardziej sceptyczni są obecnie natomiast respondenci najbardziej polityką zainteresowani (66% z nich uważa, że Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic, a 30% jest przeciwnego zdania). Mniejsze zainteresowanie polityką wiąże się z rzadziej wyrażanymi przekonaniem, iż Polska w sytuacji zagrożenia integralności państwa może liczyć na wsparcie innych państw NATO i częstszym unikaniem zajęcia stanowiska w tej kwestii.

TABELA 4

Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:				
	bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce	duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie może być pewna	15	17	11	8	7
Raczej może być pewna	51	53	54	47	34
Raczej nie może być pewna	24	20	25	22	22
Zdecydowanie nie może być pewna	6	5	2	7	7
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	4	4	8	17	30

Opinie na ten temat znacząco różnicują także deklarowane poglądy polityczne, a im bardziej na lewo na osi lewica–centrum–prawica lokują je badani, tym częściej wyrażają przekonanie, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic (od 61% wśród badanych o poglądach prawicowych do 70% wśród identyfikujących się z lewicą) – zob. tabelę aneksową 2. Sceptycyzmem co do ewentualnego zaangażowania natowskich sojuszników w obronę polskich granic na tle badanych o poglądach lewicowych i centrowych wyróżniają się obecnie osoby identyfikujące się z prawicą oraz unikający określenia swoich poglądów na osi lewica–centrum–prawica (odpowiednio 33% i 32% spośród nich uważa, że nie ma co do tego pewności).

Generalnie we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych nadal dominuje przekonanie, że Polska może liczyć na zaangażowanie sojuszników z NATO w ewentualną obronę naszych granic. Warto jednak zauważyć, iż częściej niż słabiej wykształceni w wątpliwość poddają to obecnie badani z wyższym wykształceniem (32% w tej grupie), a ponadto to właśnie wśród nich w porównaniu z lutym 2024 roku⁷ przekonanie o pewności tego sojuszu najbardziej spadło.

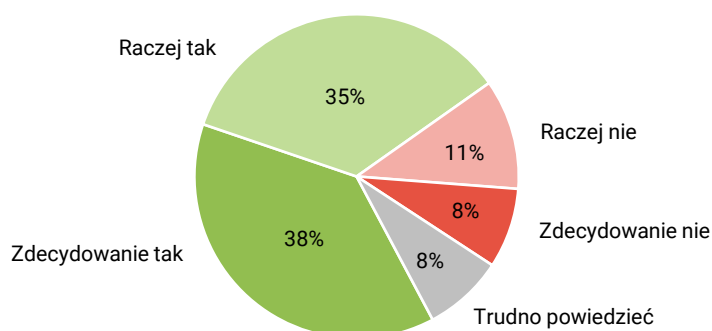
⁷ Zob. komunikat CBOS „25 lat członkostwa Polski w NATO”, marzec 2024 (oprac. B. Badora).

STOSUNEK DO EWENTUALNEJ BUDOWY WSPÓLNYCH SIŁ ZBROJNYCH PRZEZ KRAJE UNII EUROPEJSKIEJ

Większość (23) krajów Unii Europejskiej należy do NATO. Posunięcia Donalda Trumpa względem Ukrainy, doniesienia, że Stany Zjednoczone rozważają rezygnację z dowodzenia siłami NATO w Europie, co mogłoby stanowić wstęp do całkowitego opuszczenia Sojuszu, oraz wypowiedzi przedstawicieli nowej amerykańskiej administracji, warunkujących ewentualne zastosowanie Artykułu 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, stały się impulsem do dyskusji na temat zwiększenia potencjału obronnego krajów Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim przeznaczania większych środków na uzbrojenie. W marcowym badaniu postanowiliśmy pójść krok dalej i zapytaliśmy respondentów, czy kraje Unii Europejskiej powinny budować wspólne siły zbrojne. Za taką inicjatywą opowiedziało się niemal trzy czwarte (73%) badanych, niespełna co piąty (19%) jest temu przeciwny. Brak zdania zadeklarowało 7%, a co setny respondent (1%) odmówił odpowiedzi.

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, kraje Unii Europejskiej powinny budować wspólne siły zbrojne?

Opinie w tej kwestii wiążą się z postrzeganiem przynależności Polski do NATO. Hipotetyczną budowę wspólnych sił zbrojnych przez kraje Unii Europejskiej najbardziej popierają zdecydowani zwolennicy przynależności Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego (łącznie 76% z nich jest za, z czego 50% – zdecydowanie), a także ci, którzy są najbardziej przekonani, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic (łącznie za jest 83% z nich, z czego 64% – zdecydowanie). Wskazywać to może, że badani nie postrzegają ewentualnej budowy wspólnych sił zbrojnych przez kraje UE jako alternatywy dla NATO. Warto jednak zwrócić uwagę na relatywnie wysokie odsetki zdecydowanych zwolenników budowy wspólnych sił zbrojnych krajów UE wśród nielicznych przeciwników członkostwa Polski w NATO oraz niewielkiej grupy badanych zdecydowanie przekonanych, że obecnie Polska nie może być pewna zaangażowania innych krajów NATO w ewentualną obronę naszych granic (odpowiednio 41% i 40%). Jednocześnie jednak badani ci ponadprzeciętnie często wyrażali też zdecydowany sprzeciw wobec budowy przez kraje UE wspólnych sił zbrojnych (odpowiednio 34% i 25%), co może wskazywać, iż znaczną część tej grupy stanowią przeciwnicy jakichkolwiek sojuszy wojskowych (zob. tabele 5 i 6).

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, kraje Unii Europejskiej powinny budować wspólne siły zbrojne?	Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?				
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny(a)*	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie tak	50	19	15	41	7
Raczej tak	26	54	59	18	25
Raczej nie	10	14	11	0	4
Zdecydowanie nie	9	5	9	34	8
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	4	8	6	7	56

* Połączono odpowiedzi „Jestem raczej przeciwny(a)” i „Jestem zdecydowanie przeciwny(a)” ze względu na niewielką liczbę respondentów w próbie.

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, kraje Unii Europejskiej powinny budować wspólne siły zbrojne?	Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?				
	Zdecydowanie może być pewna	Raczej może być pewna	Raczej nie może być pewna	Zdecydowanie nie może być pewna	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie tak	64	36	34	40	27
Raczej tak	19	41	33	15	34
Raczej nie	6	11	16	14	6
Zdecydowanie nie	10	6	11	25	3
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	2	6	6	6	31

Stosunek do ewentualnej budowy wspólnych sił zbrojnych przez kraje UE wyraźnie różnicują deklarowane poglądy polityczne (zob. tabelę aneksową 3), a im bardziej na lewo na osi lewica–centrum–prawica lokują je badani, tym więcej jej zwolenników (od 62% wśród deklarujących poglądy prawicowe, poprzez 77% wśród osób o poglądach centrowych, do 91% wśród identyfikujących się z lewicą), a mniej przeciwników (34% wśród deklarujących poglądy prawicowe, 15% wśród identyfikujących się z politycznym centrum i 6% wśród osób o poglądach lewicowych). Warto też dodać, iż zwolennikami budowy przez kraje Unii Europejskiej wspólnych sił zbrojnych są w większości elektoraty wszystkich parlamentarnych ugrupowań politycznych, ale największym poparciem cieszy się ta koncepcja wśród respondentów deklarujących zamiar oddania głosu w przyszłych wyborach do Sejmu na listy partii Razem oraz Koalicji Obywatelskiej (odpowiednio 91% i 90%), natomiast najwięcej jej przeciwników notujemy wśród potencjalnych elektoratów Konfederacji WiN oraz Prawa i Sprawiedliwości (odpowiednio 37% i 32%).

Spośród zmiennych demograficznych opinie w tej kwestii najbardziej różnicuje płeć badanych, a większe poparcie budowa wspólnych sił zbrojnych przez kraje Unii Europejskiej zdobywa wśród kobiet niż wśród mężczyzn (75% wobec 70%), natomiast mężczyźni znacznie częściej niż kobiety są przeciwnikami takiego przedsięwzięcia (odpowiednio 25% wobec 14%).

Poparcie dla przynależności Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie – członkostwo naszego kraju w NATO popiera 89% dorosłych Polaków, a jedynie 2% badanych jest temu przeciwnych. W porównaniu z poprzednim rokiem znacząco (o 18 punktów procentowych) zmniejszył się jednak odsetek twierdzących, że obecnie Polska może być pewna zaangażowania natowskich sojuszników w ewentualną obronę naszych granic (obecnie uważa tak 61% badanych, a wątpi w to – 28%). Wydaje się, że powodem takiej zmiany może być narracja nowej administracji amerykańskiej, która w kwestii NATO wypowiada się w sposób mniej jednoznaczny niż jej poprzednicy.

Ewentualna budowa przez kraje Unii Europejskiej wspólnych sił zbrojnych zdobyłaby poparcie niemal trzech czwartych (73%) Polaków. Analizy danych pokazują, iż taka ewentualność nie traktowana jest przez badanych jako alternatywa dla NATO, a raczej jako wzmocnienie potencjału tego sojuszu.

TABELA 1

		Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?				Liczba osób
		Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		89	4	2	5	1047
Płeć	Mężczyźni	92	2	2	4	499
	Kobiety	87	5	1	7	548
Wiek	18–24 lata	83	9	3	5	85
	25–34	87	2	2	9	154
	35–44	85	7	2	6	206
	45–54	93	1	1	5	184
	55–64	90	2	2	5	153
	65 lat i więcej	92	3	1	4	264
Miejsce zamieszkania	Wieś	86	6	2	7	415
	Miasto do 19 999	91	2	2	5	142
	20 000 – 99 999	90	4	1	5	197
	100 000 – 499 999	93	2	1	4	164
	500 000 i więcej mieszk.	94	1	2	4	128
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	80	11	2	7	103
	Zasadnicze zawodowe	87	3	3	7	229
	Średnie	90	4	1	6	383
	Wyższe	93	2	1	4	332
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	3	1	5	161
	Średni personel, technicy	89	4	4	3	48
	Pracownicy adm.-biurowi	91	3	2	5	77
	Pracownicy usług	84	4	4	8	66
	Robotnicy wykwalifikowani	92	4	1	3	130
	Robotnicy niewykwalifik.	69	14	3	14	37
	Rolnicy	89			11	36
	Pracujący na własny rach.	85	3	2	10	64
	Bezrobotni	82	8		10	19
	Emeryci	93	3	1	4	291
	Renciści	91	6		3	35
	Uczniowie i studenci	88	7		5	42
	Zajmujący się domem i inni	83	6	3	9	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	87	4	4	6	169
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	90	3	1	6	126
	sekt. pryw. poza rolnict.	88	5	1	6	289
	prywatnym gosp. rolnym	93			7	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	86	5	4	5	99
	Od 2000 do 2999 zł	92	3		5	166
	Od 3000 do 3999 zł	93	4	1	1	149
	Od 4000 do 5999 zł	95	2	1	2	141
	6000 zł i więcej	96	2		2	104
	Trudno powiedzieć	88	6	2	4	124
	Odmowa odpowiedzi	82	4	2	12	266
Ocena własnych war. mater.	Złe	86	3	5	6	35
	Średnie	86	5	2	8	394
	Dobre	92	3	1	4	617
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	4	3	14	31
	Raz w tygodniu	90	4	2	5	305
	1–2 razy w miesiącu	87	8	1	5	149
	Kilka razy w roku	94	3	1	3	265
	W ogóle nie uczestniczy	91	3	2	5	260
Poglądy polityczne	Lewica	96	2	2	1	230
	Centrum	90	5	1	4	297
	Prawica	95	2	1	2	353
	Trudno powiedzieć	70	7	5	17	119

TABELA 2

		Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?					Liczba osób
		Zdecydowanie może być pewna	Raczej może być pewna	Raczej nie może być pewna	Zdecydowanie nie może być pewna	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		11	50	23	5	12	1047
Płeć	Mężczyźni	13	50	22	6	9	499
	Kobiety	10	50	23	4	14	548
Wiek	18–24 lata	17	44	22	8	10	85
	25–34	10	51	20	8	10	154
	35–44	11	48	26	3	13	206
	45–54	7	53	25	4	11	184
	55–64	11	49	22	7	11	153
	65 lat i więcej	13	51	22	2	12	264
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	52	21	5	13	415
	Miasto do 19 999	12	47	29	2	11	142
	20 000 – 99 999	18	46	22	5	9	197
	100 000 – 499 999	14	49	22	4	11	164
	500 000 i więcej mieszk.	7	52	24	6	11	128
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	15	42	24	1	18	103
	Zasadnicze zawodowe	13	47	20	3	18	229
	Średnie	10	54	22	5	9	383
	Wyższe	10	49	26	6	9	332
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	47	27	7	10	161
	Średni personel, technicy	10	62	17	11		48
	Pracownicy adm.-biurowi	9	52	21	8	9	77
	Pracownicy usług	17	49	21	3	10	66
	Robotnicy wykwalifikowani	8	56	24	1	11	130
	Robotnicy niewykwalifik.	8	44	27	11	11	37
	Rolnicy	3	45	21	12	18	36
	Pracujący na własny rach.	13	45	26	5	11	64
	Bezrobotni		42	26	5	27	19
	Emeryci	13	51	23	2	12	291
	Renciści	21	43	8	9	19	35
	Uczniowie i studenci	16	48	17	5	14	42
	Zajmujący się domem i inni	12	50	23		15	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	52	22	7	9	169
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	54	21	6	11	126
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	49	26	4	10	289
	prywatnym gosp. rolnym	9	40	25	13	12	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	10	51	21	3	15	99
	Od 2000 do 2999 zł	12	52	26	2	9	166
	Od 3000 do 3999 zł	12	59	20	2	6	149
	Od 4000 do 5999 zł	17	54	19	6	4	141
	6000 zł i więcej	17	45	27	7	4	104
	Trudno powiedzieć	6	48	26	4	16	124
	Odmowa odpowiedzi	7	44	22	8	19	266
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	50	26	8	8	35
	Średnie	7	46	27	4	16	394
	Dobre	14	52	20	5	9	617
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	48	20	7	10	31
	Raz w tygodniu	10	50	24	5	12	305
	1–2 razy w miesiącu	13	50	26	3	9	149
	Kilka razy w roku	9	52	25	4	10	265
	W ogóle nie uczestniczy	14	50	20	6	10	260
Poglądy polityczne	Lewica	18	52	22	2	6	230
	Centrum	10	56	18	5	11	297
	Prawica	11	50	27	6	6	353
	Trudno powiedzieć	5	38	28	4	25	119

TABELA 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, kraje Unii Europejskiej powinny budować wspólne siły zbrojne?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		38	35	11	8	8	1047
Płeć	Mężczyźni	39	31	14	11	6	499
	Kobiety	37	38	8	6	11	548
Wiek	18–24 lata	25	54	14	4	2	85
	25–34	37	29	15	8	11	154
	35–44	39	31	11	10	9	206
	45–54	39	38	9	9	6	184
	55–64	40	34	11	6	9	153
	65 lat i więcej	38	34	8	10	9	264
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	36	12	9	9	415
	Miasto do 19 999	40	32	12	11	5	142
	20 000 – 99 999	40	35	8	7	10	197
	100 000 – 499 999	40	31	10	9	10	164
	500 000 i więcej mieszk.	37	41	11	6	5	128
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	44	11	8	9	103
	Zasadnicze zawodowe	38	35	9	6	11	229
	Średnie	36	35	11	9	8	383
	Wyższe	42	32	12	8	6	332
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	43	34	9	5	9	161
	Średni personel, technicy	34	40	7	15	4	48
	Pracownicy adm.-biurowi	35	37	17	5	6	77
	Pracownicy usług	41	36	5	7	11	66
	Robotnicy wykwalifikowani	46	28	11	8	7	130
	Robotnicy niewykwalifik.	31	39	12	7	11	37
	Rolnicy	25	23	17	11	24	36
	Pracujący na własny rach.	44	23	10	17	5	64
	Bezrobotni	18	47	19	9	8	19
	Emeryci	37	37	8	10	8	291
	Renciści	33	41	12	3	11	35
	Uczniowie i studenci	22	49	26		2	42
	Pracuje w:	Zajmujący się domem i inni	35	36	13	6	10
inst. państw., publicznej		32	38	10	11	8	169
spółce właścicieli prywatnych i państwa		40	33	9	5	11	126
sekt. prywat. poza rolnict.		46	30	11	7	6	289
prywatnym gosp. rolnym		30	22	14	17	17	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	36	40	11	11	2	99
	Od 2000 do 2999 zł	39	34	11	8	8	166
	Od 3000 do 3999 zł	40	39	11	6	4	149
	Od 4000 do 5999 zł	44	35	9	9	3	141
	6000 zł i więcej	50	27	15	5	4	104
	Trudno powiedzieć	28	46	12	7	7	124
	Odmowa odpowiedzi	32	30	9	11	18	266
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	36	7	9	13	35
	Średnie	31	36	13	10	10	394
	Dobre	42	34	10	7	7	617
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	27	27	18	7	31
	Raz w tygodniu	39	33	8	10	10	305
	1–2 razy w miesiącu	32	45	12	5	5	149
	Kilka razy w roku	34	39	14	7	6	265
	W ogóle nie uczestniczy	46	32	8	8	6	260
Poglądy polityczne	Lewica	57	34	3	3	3	230
	Centrum	38	39	9	6	8	297
	Prawica	29	33	19	15	3	353
	Trudno powiedzieć	28	43	5	4	20	119